

המפגש הראשון עם ברור חיל

אני לא בטוח, אבל נדמה לי שהפעם הראשונה שהגעתי לברור חיל היתה לכבוד החתונה של שמואל שפיטלניק עם בחירת לבו אילנה. שפיטלניק היה אז מזכיר הקיבוץ ורווק ידוע, ולכן מסיבת החתונה שלו הפכה לאירוע חשוב לכל מי שקשור לברור חיל. אני, אז מזכיר ה"גרעין" שלנו בתל יוסף (בפעם המי יודע כמה), נשלחתי לייצג את ה"גרעין" בחתונה.

חברי ברור חיל, שציפו בקוצר רוח לבואם של ה"ברזילאים", קיבלו אותי בחמימות רבה. לא התקשיתי לזהות את מנהיג קבוצת המייסדים. דב רוזנהק בלט מיד בשטח: גבוה, חזק, אינטלגנטי ומאוד אנרגטי. הוא "הצמיד" אותי אליו וטיפל בי כמו בבן משפחה אהוב. כבר באותו יום למדתי ממנו שהמשק הוקם על ידי בוגרי התנועה ממצרים, אשר היו בחלקם בהכשרה בגבת ובחלקם בהמתנה ברעננה; וגם, שברור חיל היה הקיבוץ האחרון אשר נוסד לפני קום המדינה, בהתחלת מאי 1948, דבר שמיד הוסיף לגאווה הפטריוטית שלי לגבי המקום...

בהמשך, בלעתי בצמא עוד ועוד פרטים על המקום: מסתבר שאל קבוצת המייסדים ממצרים הצטרפה קבוצה של עולי מרוקו ויחד הם התיישבו בצפון הנגב, במשלט מול הכפר הערבי ברר, בדרך המלך מגדרה לבאר שבע. בהמשך, כשהוחלט להקים במקום יישוב יהודי, רצו אחדים מהחברים לקרוא לו "קבוצת סנה", אבל בוועדה לרישום שמות נקבע השם "ברור חיל".

כמו כולם, תהיתי מה מקור השם הזה. דב סיפר לי שזהו שם של יישוב יהודי עתיק, שהיה בארץ בתקופה הרומאית, לפני כמעט אלפיים שנה. בספר הגמרא "סנהדרין" מופיע הפסוק המוזר הבא:

"קול ריחיים בבוריני,
אור הנר בברור חיל,
שבוע בן, שבוע בן,
משתה שם, משתה שם."

מה זה אומר? הפירוש המקובל הוא, שבתקופות בהן שלטו בארץ היוונים והרומאים, אסור היה ליהודים לקיים טקסים דתיים. הם נאלצו לקיים את מסיבות החתונה וברית המילה במקומות מסתור ידועים. אחד המקומות בהם עשו זאת הוא ברור חיל, והכל התרחש שם בהסתר, "לאור הנר".

אני לא בטוח שהבנתי אז את ההסבר (ואני לא בטוח שאני מבין אותו כיום). בכל מקרה, כמה שנים אחרי כן, כשהוקם קיבוץ חדש במרחק קילומטרים אחדים מאתנו, אך טבעי היה בעיני שיקראו לו "אור הנר".

אני לא הייתי הראשון ולא האחרון שהגיב בתמיהה על השם יוצא הדופן הזה. בכל השנים, עד היום, אני נתקל באנשים שמגיבים לשמעו בתמיהה: "ברוך מה?", "איך אמרת?", "בכמה יו"דים אתה כותב את זה?". בכל פעם שמגיעים אלינו אורחים מברזיל, הם מתלוננים על השם המסובך הזה. יש בזה משהו: בשביל ברזילאים שני רי"שים וחית"ת אחת באותו שם – זה כבר באמת יותר מדי... נחזור אל אותו ערב, בחתונה של שמואל שפיטלניק. ערכתי, כמובן, סיור מהיר בקיבוץ. התמונה שהצטיירה לא היתה ורודה: חדר האוכל שכן בצריף ישן ורעוע וחולק בו

אוכל קצוב ברמה נמוכה. החברים התגוררו בצריפים קטנים. למעשה, הבניין היחיד בקיבוץ שהיה עשוי מלבנים היה בית התינוקות. אתם חושבים שנתקפתי יאוש? להיפך, התמלאתי התלהבות. הבנתי שכאן באמת צריכים אותנו ונוכל לתרום לבנייה ולקידום של המשק!

בערב היו ריקודים ומאוד התרשמתי מהשמחה האמיתית ששררה במקום. במיוחד נהניתי מריקוד השלישיות, בו זכיתי לקפץ עם שתי "חתיכות" מה"גרעין" המצרי, אחת נשואה ואחת רווקה: יונה וויקי. הן היו מאוד סימפטיות, ושמחתי כשהן דיברו בהתלהבות על הציפיה לבואנו.

כעבור מספר שבועות חזרתי לברור חיל, אך הפעם לא לבד. כל ה"גרעין" מתל יוסף וחלק מהחברים מאפיקים הגיעו לשבוע ימים, על מנת לעזור לחברי הקיבוץ בפעולה קשה וחשובה: שתילת בצל. המשק החליט לגדל מאה דונם, שטח שנחשב גדול יחסית לאמצעים הדלים שעמדו לרשותו. שעות על שעות כרענו על ברכינו וטמנו שתילים קטנים בערוגות אין סופיות. בסוף כל יום לא ידענו מה כואב יותר: הגב, האצבעות או הברכיים. אבל כל זה לא

הטריד אותנו: סוף סוף הרגשנו בבית, והיינו מאושרים!

כיוון שלא היה שיכון פנוי עבורנו, הצטרכנו לגור בצריפים של קיבוץ רביבים, מאחורי המוסך (הצריפים האלה, אגב, קיימים עד היום). לא היה שם חשמל, ובלילה היינו משתמשים בפנסי נפט. היינו באים לאכול ולהתקלח במשק, וההליכה של כמאה מטרים בחושך מוחלט היתה חוויה לא סימפטית. ידענו שאנחנו קרובים לעזה ופחדנו מבואם של מסתננים (היום "מחבלים"). אבל זה לא הרתיע אותנו. כולנו קשרנו קשרים ידידותיים עם רוב הוותיקים, ואפילו שקלנו להישאר במקום ולא לחזור לתל יוסף. התוכנית הזאת נגנזה, אבל כשהשבוע ההוא הסתיים, ידענו

שיש לנו בית חדש שמחכה לנו. תאמינו לי, למהגר בארץ
חדשה אין תחושה יותר חשובה וטובה מזאת!